

Tramsporen helpen foto identificatie

De in GT 2022 nr. 3 verschenen plaatsidentificatie (Burggravenlaan bij de Parklaan) bij een foto van een stel wandelende figuren, vermoedelijk handelaars, klopt niet. Mark Rummens, sinds vele jaren specialist in Gentse trams en tramwegen, legt uit waarom. Er wordt op p. 239 letterlijk geschreven ‘*De Burggravenlaan, waar lange tijd een tramspoor lag*’. Welnu, op de Burggravenlaan heeft nooit een tramspoor gelegen.

Waar dan wel? De enige plaats waar in Gent zoals op de GT foto een enkelspoor lag in het midden van de straat, is de Oudenaardsesteenweg voor de (nooit geëlektrificeerde) buurttram naar Geraardsbergen (1912-1954). Een foto uit 1936 (verzameling Pierre de Meyer - Erfgoed Tram Gent vzw) toont de contouren van het café In de Toekomst, blijkbaar op de hoek met de Jockeystraat, met daarnaast hetzelfde hekwerk als op de foto in GT. In het midden het tramspoor en rechts het toenmalig militair domein De Sterre, nu al vijftig jaar een UGent Campus.

Carrosserie De Meulemeester, gespecialiseerd in foorwagens

‘Het is misschien al achterhaald’, schrijft Erik Dekeyser, ‘maar in GT november-december 2018 vroeg lezer Yvan Mahy informatie naar Carrosserie (moet Carrosserie zijn) De Meulemeester. Ik weet natuurlijk niet of het om dezelfde De Meulemeester gaat, maar in een aanvulling op mijn genealogie Soenen die ik publiceerde in 1975, stond daarover iets:

Achilles Octaaf Van Eeckhoute, geboren te Gent in 1883 en overleden in 1973, was als timmerman vanaf 1907 wagenmaker (carrossier) en had een mekanieke houtzagerij en een fabriek van kermiswagens (afb. 1 en 2). Aanvankelijk alleen houten wagens, ook verhuis- en laadwagens en salonwagens voor de kermis. In de beginjaren was hij geassocieerd met Michel Verstraeten. Naderhand werkte Achiël zelfstandig onder de firmanaam Carrosserie Gantoise. Hij woonde met zijn gezin te Gent, Ottergemsesteenweg 117 (in 1909) in 1912 nr. 213 (huidig nr. 209) waar in de zomer van 1931 de werkplaats volledig uitbrandde.

Achiël had goede contacten en werkte veel met foorkramers, zo o.m. in 1910 met A. Dumortier, de directeur van een Toboggan (Grand Toboggan Français,

☉☉☉ CARROSSERIE GANTOISE ☉☉☉

Ancienne firme De Meulemeester & Van Eeckhoute

Ach. VANECKHOUTE successeur

213 Chaussée d'Otterghem, 213. GAND

Spécialité de matériel roulant pour industriels forains et pour déménagements.

CARTE POSTALE

FABRIEK VAN
KERMISWAGENS

HUIS GESTICHT IN 1907

Mich. Verstracten & Ach. Van Eeckhoute
213 - OTTERGEMSCHÉ-STEENWEG - GENT - BELGIË

TELEFOON 1521

Specialiteit van PRACHT
SALONWAGENS
LAADWAGENS
Mekanieke HOUTZAGERIJ

Afb. 3. Stoomcarroussel van de Carrosserie Industrielle et Foraine.

attraction sensationnelle. Le Toboggan a 16 mètres de hauteur et possède une double glissade de 54 mètres. Een andere relatie van hem was Pierre Janssen, colosse, sterke Pierre; de zwaarste, de dikste, de sterkste man ter wereld (189 kilos); bewijzen daarvan een zichtkaart uit 1910. Achilles verbleef voor zijn werk ook veel in het buitenland, onder andere in Frankrijk. Hij liet in 1933 een huis bouwen aan de Sint-Pietersaalstraat 189, naderhand is dit deel van de straat tussen de Krijgslaan en Zwijnaardsesteenweg veranderd van naam in Groeningestraat en nog later Elfjulistraat 101. De woning is thans gesloopt en ingenomen door burelen van het Ministerie van Financiën.’

De afb. 1 en 2 tonen een postkaart met de naam ‘Ancienne firme De Meulemeester’ en een reclamekaart van vroegere datum (verzameling Dekeyser).

Veergrep

Over de Veergrep verscheen in GT een en ander. Albert De Graeve sloeg alarm over het muurkapelletje dat er hangt en de stadsdienst Monumentenzorg deed het nodige. Daarover korte tekstjes in de GT rubriek ‘Lezers aan het woord’ in jg. 2018 nummers 2 en 6 en jg. 2019 nr. 6. Marc Hanson schrijft: ‘De vroegere beluikhuisjes op de hoek van het Veersteegje zijn ondertussen gekaleid. Men is nu bezig met de binnenafwerking. Onderaan op de hoek werd een gevelsteen in gemetseld, waarop staat: 1841. Wellicht slaat dat op de bouw van de citéhuisjes?’

In de doorgaans zeer betrouwbare Inventaris Onroerend Erfgoed (Internet) lezen we dat de nummers 1-5 en 11-17 dateren van 1891. De huizen nr. 7-9 met dezelfde gevelindeling zijn ouder: 1849. We concluderen dat dit typische beluikhuisjes zijn van de ‘tweede generatie’ uit de tweede helft van de negentiende eeuw. In vergelijking met die van de eerste generatie (tot ca. 1840) zijn ze ruim te noemen: ze tellen twee en een halve bouwlaag. Over de weinig bekende eerste generatie citéhuisjes, waarvan er zo goed als geen meer overblijven: zie Devriese (1996). Beluiken en huisjescomplexen. Ontstaan en evolutie in het 18de-eeuwse Gent. In *Stadsarcheologie* jg 20 nr. 1, p. 1-28. Meer details bij Devriese (2001). De grote beluikenconcentratie in de Gentse Overscheldewijk in de 18de en vroege 19de eeuw. In *TIC (Tijdschrift voor Industriële Cultuur)*, nr. 75, p. 13-41.

Gedenkplaat Joos (Judocus) de Rijke aan het Oud Justitiepaleis

Miguel De Clercq en Jan Steeman wijzen er op dat er in tegenspraak tot wat in GT 2021 nr. 4-5 beweerd wordt, heel wat gepubliceerd werd over Judocus De Rijke. Zo is er de bijdrage ‘Joos de Rycke uit Mechelen, Ecuadors vader des vaderlands’ in *De Heraut*, 27 (2002) nr. 2, p. 15-17, het verdwenen tijdschrift van de Gentse en Oost-Vlaamse gidsen. Het artikelje zelf verwijst naar een boekje (brochure?) dat door vzw Esmeraldas werd uitgegeven. Het werkje is wellicht een zeldzaamheid, maar is te raadplegen in de collectie van de Kunstenbibliotheek op de Bijlokesite. Zie verder ook op het internet in Cageweb: Mertens, J., Van Dooren, J., Van Dycke, H. (1998). *Joos de Rijke – Judoco Rique (1498-578: eerste Vlaamse zendeling in Zuid-America*. Esmeraldas – Ecuadorcentrum. Verder ook de scriptie van Christian De Paepe (1977) *Joos de Rijke (Fray Jodoco Rique 1498-1578) in Belgische archiefstukken*, KUL Campus Kortrijk en tenslotte Moreno A. (1998). *Fray Jodoco Rique en fray Predro Gocial: apostolen en maestro’s franciscanos de Quito*. Abya Yala, Quito.

We moeten er echter op wijzen dat de Mechelaar Joos de Rijke niets met Gent te maken heeft, behalve het feit dat hij vanuit het Gentse Franciscanenklooster naar Zuid-America vertrok. Zoals in GT 2021 beschreven, kwam de gedenkplaat op een nogal absurde manier op een Gentse muur terecht.

‘Achterwaartsterigge’: niet gelijk aan vroedvrouw

In tegenstelling tot wat in GT 2021 nr. 3, p. 188 te lezen staat over de Jonkvrouw Mattestraat, voordien Vrouwmattensstraetken, Ruelle des Gardes couches, is een ‘garde-couches’ geen vroedvrouw (accoucheuse, sage-femme).

Alexander Evrard wijst er ons op dat dit een hardnekkig voortlevende verwar- ring is. Een vroedvrouw is een para-medisch opgeleid persoon die huisartsen of zelfs verloskundige artsen - specialisten bij verlossingen kan vervangen (zolang er zich geen verwickelingen voordoen). Een vroedvrouwschool werd in Gent opgericht onder koning Willem I. Een achterwaartsterigge (garde-couches, in het Nederlands: baker of kraamverzorgster) is een eenvoudige volkswrouw die moeder en kind nadien tijdens het kraambed komt ver- zorgen.

Evrard (nu 97) herinnert zich nog goed achterwaartsterigge Euzenie (Eugenie) Lameire die ten huize Evrard kwam helpen bij de jongere kinderen. Ze woon- de in de Sint-Lievensstraat (nu Sint-Lievenspoortstraat) die ze zelf 'Slechte Lievensstraat' noemde, omdat er daar toen nog zoveel armoedige beluiken, koerkes, 'puurtjes' of cité's waren. Wanneer er een kleine aanzet tot een zesde vingertje was, bond ze dit af met bobijndraad. Voor een lastige boreling durf- de ze wel holhuizekes (papaver) gebruiken. Van haar leerde hij Gentse volks- liedjes die nu volkomen onbekend zijn.

HERNIEUWING ABONNEMENT 2022

Mede dank zij jouw steun, beste lezer, blijft Ghendtsche Tydinghen succesvol. Ook in een wereld met onbeperkte, schijnbaar gratis toegang via het internet tot massale hoeveelheden informatie.

Vernieuw tijdig het lidmaatschap.

Dat bespaart ons veel moeite en extra kosten voor het nasturen van nummers!

Dank zij de bijdrage van de vele steunende of beschermende leden en de gewaardeerde bijdrage van de stad slagen we erin het tijdschrift te blijven aan- bieden tegen de ongelooflijk lage prijs van 20 euro.

Per nummer, thuis bezorgd, is dat amper 4 euro.

DE BASISPRIJS BEDRAAGT 20 EURO

De vermelding van het lidnummer (zie adresetiket) helpt ons vergissingen te voorkomen. Mocht je het niet vinden: geen paniek, we redden het wel zonder.

Wil je een ander toezendadres dan dat van de betaler,
vermeld dit dan bij 'Mededeling'

LET OP: Gewijzigd rekeningnummer
Stort voortaan het lidgeld op het gewijzigde rekeningnummer
BE22 7360 7611 4247.